



МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»

Кафедра менеджменту та економіки

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З
ДИСЦИПЛІНИ:**

«ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ»

Укладач:

Кандидат економічних наук, доцент

О. А. Кузьменко

Обговорено та схвалено на засіданні
кафедри менеджменту та економіки,

протокол № 3 від «02» 09 2020 р.
Завідувач [підпис] Ю. Ремига

Київ – 2020

«Європейська інтеграція» [Текст]: Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з дисципліни для студентів спеціальності 073 «Менеджмент». – Київ. – 17 с.

Розробник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту та економіки Кузьменко О. А.

ПОНЯТТЯ ПРО САМОСТІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТІВ

Впровадження новітніх технологій навчання, розвиток науково-методичного та матеріального забезпечення навчально-виховного процесу, поступова інтеграція вітчизняної системи освіти до європейської та світової, зумовили необхідність і можливість поетапного скорочення аудиторних занять та збільшення годин на самостійну роботу студента.

Підготовка висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на ринку праці, а також здатних до компетентної, відповідальної й ефективної діяльності за своєю спеціальністю неможливе без підвищення ролі самостійної роботи студентів, спрямованої на стимулювання їх професійного зростання та виховання їхньої творчої активності.

Самостійна робота студента (СРС) – невід’ємна складова частина підготовки фахівців в НН інституті Європейська школа бізнесу Міжнародного європейського університету і є однією з форм оволодіння навчальним матеріалом поза межами обов’язкових навчальних занять. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, їх поглиблення, набуття і удосконалення практичних навичок та умінь за відповідними спеціальністю та напрямом.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, визначається навчальним планом і становить не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни.

Головною метою самостійної роботи студента є формування його пізнавальної активності, засвоєння ним основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості студентів тощо.

Зміст самостійної роботи студента визначається навчальною програмою вивчення дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

Обсяги самостійної роботи окремого студента можуть значно виходити за межі навчальної програми, якщо це зацікавило його і у нього виникло бажання (потреба) у поглибленні та розширенні знань з даної навчальної дисципліни.

Самостійному вивченню студентами курсу чи окремих його тем передують оглядові лекції, на яких розглядаються завдання та послідовність вивчення курсу, найбільш важливі та проблематичні аспекти дисципліни, особливості їхнього вирішення у сучасних умовах.

Самостійна робота студентів охоплює: підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо); виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру; самостійну роботу над окремими темами навчальних дисциплін відповідно до навчально-тематичних планів; підготовку до практики та виконання завдань, передбачених практикою; підготовку до всіх видів контрольних випробувань, у тому числі до курсових, модульних і комплексних контрольних робіт; підготовку до підсумкової

державної атестації, у тому числі й виконання випускної кваліфікаційної (дипломної, магістерської) роботи бакалавра, спеціаліста та магістра; роботу в студентських наукових гуртках, проблемних групах, семінарах тощо; участь у роботі факультативів, спецсемінарів тощо, участь у науковій і науково-методичній роботі кафедр, наукових підрозділів; участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, тощо; інші види діяльності, що ініціюються та здійснюється кафедрами.

УМОВИ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Умови для самостійної роботи створюються ННІ Європейська школа бізнесу і його кафедрами, відповідальними за конкретні напрями навчальної діяльності. Матеріально-технічне й інформаційно-технічне забезпечення самостійної роботи студентів включає: бібліотеку з комп'ютерним читальним залом, укомплектовану відповідно до чинних норм; комп'ютерний клас з можливістю роботи в Інтернеті; місця проходження практики (бази практики) відповідно до укладених договорів; Європейська школа бізнесу як аудиторія для самопідготовки, навчальну й навчально-методичну літературу, розроблену викладачами кафедр з урахуванням збільшення частки самостійної роботи студентів та інші матеріали.

Кафедри й науково-дослідні лабораторії інституту мають право залучати студентів до участі в науково-дослідній діяльності відповідно до положень про ці підрозділи.

Організаційні структури, в яких студенти здійснюють наукову діяльність (студентські наукові товариства, проблемні групи, гуртки, семінари тощо), створюються інститутом і його підрозділами з ініціативи студентів.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Організацію самостійної роботи студентів здійснюють кафедри ННІ Європейська школа бізнесу. Збільшення частки самостійної роботи студентів і відповідне зниження аудиторного навантаження викладачів передбачає адекватне збільшення кількості академічних годин, що відводяться на контроль знань студентів (контроль самостійної роботи), поточні групові й індивідуальні консультації, індивідуальну роботу з ними, розробку науково-методичних і навчальних матеріалів.

Організація й контроль ходу і змісту навчальної самостійної роботи і її результатів здійснюються відповідно до графіків контролю самостійної роботи студентів, що розробляються і затверджуються кафедрами ННІ Європейська школа бізнесу.

З власної ініціативи кафедри можуть проводити студентські навчальні, наукові й науково-практичні заходи (олімпіади, конференції, конкурси, симпозіуми тощо).

Організація самостійної роботи студентів спрямовується на оволодіння вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;

- самостійної роботи в бібліотеці з каталогами;
- роботи з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- конспектування літературних джерел;
- роботи з довідковою літературою;
- опрацювання статистичної інформації;
- роботи на ПЕОМ, користування Інтернет;
- написання есе з проблем курсу, підготовка фіксованих виступів.

ЗМІСТ І ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Самостійна навчальна й науково-дослідна робота як складова навчально-виховного процесу виконується студентами під керівництвом викладача, що здійснює аудиторну роботу в цій навчальній групі.

Самостійна робота студентів повинна мати такі ознаки: бути виконаною особисто студентом або студентською підгрупою (командою), де кожен її член самостійно виконує свою частину колективної роботи; являти собою закінчену розробку (закінчений етап розробки), де розкриваються й аналізуються актуальні проблеми з певної теми або її окремих аспектів; демонструвати достатню компетентність автора в розкритті питань, що досліджуються; мати навчальну, наукову або практичну спрямованість і значимість; містити певні елементи новизни (при виконанні науково-дослідної роботи).

Види і зміст самостійної роботи студента з кожної спеціальності визначаються навчальною програмою з дисципліни. Час, що відводиться на самостійну роботу студента з кожної спеціальності, визначається навчальним планом.

Кафедри можуть розробляти, окрім навчальних програм з дисципліни, інші методичні документи, які сприятимуть досягненню високої якості виконання самостійної роботи студентів.

Самостійна робота студентів в процесі вивчення початкової дисципліни передбачає підготовку фіксованих виступів, доповідей, написання есе, виконання письмових контрольних робіт.

За своїм змістом есе чи виступ повинні відповідати обраній темі. Обсяг есе, як правило, у межах до 15 сторінок формату А4.

За структурою есе складається із короткого вступу, двох або трьох розділів основної частини, висновків та списку використаної літератури. План написання есе повинен мати внутрішню єдність і логіку, враховувати актуальність проблеми, її наукову розробленість та практичну значимість.

У вступі обґрунтовується актуальність проблеми, що вивчається, її практична значимість; формулюються мета й завдання дослідження, вказуються обсяг і структура роботи. Обсяг вступу не повинен перевищувати однієї сторінки комп'ютерного тексту.

Основна частина обсягом до 12 сторінок комп'ютерного тексту, викладеного у двох-трьох розділах, повинна містити:

- виклад основних теоретичних положень, що визначають сутність і зміст предмета досліджуваної теми, з огляду на цілі й завдання есе;

- розгляд різних точок зору провідних фахівців з досліджуваних питань на основі аналізу літературних та інших інформаційних джерел;
- визначення пріоритетних питань, що підлягають першочерговому розв'язанню;
- аналіз практичних матеріалів, сучасних тенденцій розвитку та особливості, притаманні галузі.

На основі отриманих результатів розглядаються пропозиції, рекомендації, заходи щодо досягнення цілей згідно з темою есе. При цьому студент повинен виявити самостійність та ініціативу.

Висновки є завершальним етапом виконаного студентом есе. Вони повинні містити короткі підсумки за результатами дослідження та прикладного аналізу об'єкта дослідження з наведенням позитивних і негативних сторін, а також нереалізованих можливостей; перелік заходів, спрямованих на розв'язання проблеми, підвищення ефективності об'єкта дослідження; отримані якісні та кількісні показники; можливі варіанти реалізації запропонованих у есе заходів.

До есе має бути доданий список використаної літератури, складений відповідно до існуючих вимог.

Викладення матеріалу в есе повинно мати науковий характер, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, логічно послідовний. Пряме переписування матеріалів з літератури неприпустиме. Писати текст слід на одному боці аркуша, розбірливо, без помилок.

Студенту надається право самостійного вибору теми есе із переліку питань, які подано далі.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студентів повинне враховувати специфіку цього роду діяльності студентів і викладачів й містити в собі рекомендації для самостійної роботи студентів. Рекомендації із самостійного вивчення або повторення навчального матеріалу повинні містити в собі вказівки щодо терміну, обсягу, якості засвоєння матеріалу із зазначенням навчальних і наукових видань, що використовуються з цією метою, а також питання для самоконтролю, тести, контрольні завдання, приклади оформлення самостійної письмової роботи тощо.

КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Результати самостійної роботи студентів оцінюються викладачем відповідного курсу, а в окремих випадках створеною комісією з членів кафедри.

Форми контролю самостійної роботи обираються викладачем з таких варіантів:

- індивідуальний або колективний проект, передбачений навчальною програмою з дисципліни або окремих модулів, що потребують формування практичних навичок і умінь студентів;

- поточний контроль на основі виконання практичних робіт;
- поточний контроль засвоєння знань на основі оцінки усної відповіді на питання, повідомлення, доповіді тощо (на практичних заняттях);
- усна доповідь;
- вирішення ситуаційних завдань;
- конспект, виконаний з теми, що вивчалась самостійно;
- тестування, виконання письмової контрольної роботи;
- стаття, тези виступу та інші публікації в науковому, науково-популярному, навчальному виданні тощо за підсумками самостійної навчальної й науково-дослідної роботи.

Критерії оцінювання:

"Відмінно" – заслуговує студент, який успішно виконав контрольну роботу чи есе та під час захисту дає логічно побудовані, послідовні, обґрунтовані відповіді на поставлені запитання; уміло використовує аналіз та влучно підбирає критерії для порівняння загальнотеоретичних понять. Вільно володіє термінологією при характеристиці різноманітних понять, уміє виділяти й оцінювати корінні проблеми в галузі.

"Добре" – заслуговує студент, який володіє повним обсягом знань відповідно до навчальної програми, але припускається неточностей у відповіді; не завжди може аргументувати та захистити висловлені ним думки й положення; має певні навички аналітичної діяльності, але не завжди може використати їх у відповіді; опрацював усі рекомендовані джерела, але недостатньо оперує ними; використовує для відповіді положення тільки окремих наукових праць; припускається окремих неprincipiових помилок при відповіді.

"Задовільно" – заслуговує студент, який виявив знання не менше 2/3 (70%) навчального матеріалу, але має низький рівень навичок аналітичної роботи, не завжди може використати отриману інформацію при розгляді загальнотеоретичних проблем; має недостатні систематизації та узагальнення матеріалу; виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності, але припускається помилок та неточностей у відповіді.

"Незадовільно" – виставляється студенту, який виявив істотні помилки у знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні контрольних завдань і не може продовжити навчання без додаткових знань.

Таблиця 1. Таблиця відповідності шкали оцінювання контрольних робіт та ессе студентів денної форми навчання

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною системою
A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4
C	Добре – правильна робота з певною кількістю помилок	4
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю помилок	3
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	3
FX	Незадовільно – потрібно доопрацювати на перездачу	2
A, B, C, D, E	Зараховано	
FX	Не зараховано	

Приклад оформлення титульного аркуша контрольної роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ННІ ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ
Кафедра менеджменту та економіки**

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни «Європейська інтеграція»

Варіант № ____

Студента(-ки) ____ курсу ____ групи
ННІ Європейська школа бізнесу,
спеціальності «Менеджмент»

(прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірив: _____
(науковий ступінь, вчене звання, ініціали та прізвище викладача)

КИЇВ 2020

Приклад оформлення титульного аркуша ессе

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ННІ ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ
Кафедра менеджменту та економіки

НАЗВА ТЕМИ

(без слова «тема» і без лапок, великим шрифтом)

Ессе виконав (-ла)

Студент(-ка)___курсу___групи

ННІ Європейська школа бізнесу,
спеціальності «Менеджмент»

(прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірив: _____

(науковий ступінь, вчене звання, ініціали та прізвище викладача)

1. ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ:

Для закріплення теоретичних знань і практичних навичок по дисципліні студентам пропонується виконати контрольну роботу.

Завдання виконується на аркушах формату А4 на комп'ютері або рукописно з дотриманням вимог нормоконтролю до оформлення матеріалу.

Вимоги нормоконтролю до оформлення матеріалу:

- робота повинна бути виконана технічно і літературно грамотно: надрукована на одній стороні листа формату А4, друкувати з інтервалом 1,5 пт., розмір шрифту – 14;
- текст слід писати, дотримуючись наступних розмірів полів: верхнє і нижнє – 20 мм., лівє – 30 мм, правє – 15 мм.;
- всі лінії, букви, цифри і знаки повинні бути одного кольору (чорного);
- сторінки нумерують арабськими цифрами і проставляють в правому верхньому кутку;
- ілюстрації і таблиці слід розташовувати в роботі безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці;
- назва таблиці або рисунка повинна бути короткою і відображати його зміст, і пишеться з великої букви. В кінці назви таблиці або рисунка крапка не ставиться.

Титульний аркуш включається в загальну нумерацію сторінок записки, але номер сторінки не проставляється.

При виконанні завдань варто дотримуватися наступних вимог:

- перед рішенням завдання необхідно привести його умову;
- рішення завдання варто супроводжувати необхідними формулами, розрахунками, короткими поясненнями;
- всі розрахунки показників виробляються з точністю від 0,01, до 0,1%;
- наприкінці роботи вказується перелік використаної літератури, ставиться підпис студента та дата.

2. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ:

1. Європейська ідентичність та проблеми кордонів Європи.
2. Досягнення та проблеми політики конкуренції ЄС.
3. Досягнення та проблеми ЄС у сфері культурної політики.
4. Досягнення та проблеми ЄС у сфері розвитку та співробітництва.
5. Досягнення та проблеми в економічній і монетарній політиці ЄС.
6. Досягнення та проблеми в освітній політиці ЄС.
7. Досягнення та проблеми політики з питань зайнятості та ринку праці і соціальної політики ЄС.
8. Досягнення та проблеми ЄС у сфері охорони навколишнього середовища.
9. Досягнення та проблеми у зовнішній та безпековій політиці ЄС.
10. Досягнення та проблеми у створенні Європейського простору свободи, безпеки та правосуддя.
11. Досягнення та проблеми у науково-технічній та інноваційній політиці ЄС.
12. Досягнення та проблеми мовної політики ЄС.
13. Досягнення та проблеми ЄС у сфері охорони здоров'я.
14. Досягнення та проблеми ЄС у сфері захисту прав споживачів.
15. Реформування ЄС. Основні зміни, внесені Лісабонським договором.
16. Лісабонська стратегія розвитку ЄС: цілі, реалізація, оцінка результатів.
17. Стратегія сталого розвитку в країнах ЄС і в Україні.
18. Умови розширення ЄС та критерії вступу як інструменти «трансформуючого впливу».
19. Розширення європейського транснаціонального простору: етапи, проблеми, досягнення.
20. Україна під впливом глобалізації, вестернізації та європеїзації: ризики та можливості.
21. Значення Копенгагенських критеріїв та Мадридського критерію вступу до ЄС для реформування системи державного управління в Україні.
22. Стосунки Україна-ЄС: етапи, проблеми, досягнення, перспективи.
23. Порівняйте інтеграцію та співробітництво: в чому їх подібність та принципові відмінності?
24. Охарактеризуйте імперію як форму політичної інтеграції.
25. Порівняйте сучасні теорії європейської інтеграції та з'ясуйте їхній зв'язок з класичним підходами – федералізмом та функціоналізмом.
26. Роль християнства у формуванні європейської ідеї та європейської єдності.
27. Сполучені Штати Європи.
28. Ідея Європи як інтегруючий чинник.
29. Чи співпадають кордони Європи та кордони Європейського Союзу?
30. Європейська ідентичність – заперечення чи продовження національних ідентичностей. Роль культурної ідентичності.
31. Розвиток новітніх «націоналізмів» в сучасній Європі, їхній вплив на європейську ідентичність.
32. Узагальнивши результати соціологічних досліджень, з'ясуйте для якої частина громадян України європейська ідентичність є домінантною.

33. Ж. Монне про концептуальні засади європейської інтеграції.
34. Великобританія та її роль у становленні європейського руху.
35. Передумови інституціоналізації економічної інтеграції в Європі.
36. Цілі та принципи європейської економічної інтеграції.
37. Механізми прийняття рішень ЄОВС.
38. Структура та повноваження інститутів перших європейських співтовариств.
39. Причини кризи конституційного процесу в Європі.
40. Інституційні наслідки Лісабонської угоди.
41. Прослідкуйте трансформацію основних європейських інститутів.
42. З'ясуйте механізм взаємодії Європейських інститутів.
43. Амстердамський договір і реформа третьої опори.
44. Які нові інститути з'явилися після Лісабонської угоди?

3. ТЕМАТИКА ЕССЕ:

1. Ідея спільної Європи та процеси інституційної інтеграції.
2. Розвиток панєвропейського руху в першій половині ХХ ст.
3. Європейський федералізм: теорія чи реальність.
4. Європейська культура: між універсалізмом та європоцентризмом.
5. Європейська ідентичність – заперечення чи розвиток національних ідентичностей.
6. Європейська ідея – від утопії до реальності.
7. Європа та Європейський Союз: проблеми співвіднесення.
8. Толерантність та її вплив на функціонування інституційної системи ЕС.
9. Розвиток принципу субсидіарності в рамках ЄС.
10. Єдиний європейський акт та поглиблення політичної інтеграції в Європі.
11. Поглиблення європейської інтеграції та проблема державного суверенітету.
12. Розвиток громадянства Європейського Союзу.
13. Сприйняття «іншого» в європейській культурі та проблеми міграції в сучасній Європі.
14. Чи потрібна Україні європеїзація?
15. Європейський дискурс в Україні.
16. Українсько-польські відносини в контексті розширення Європейського Союзу.
17. Сучасна «хвиля» розширення ЄС: наслідки та перспективи для України.
18. «Скарб Європи – це її ідея людини» (Дені де Ружмон) (від Magna Carta до Хартії основоположних прав людини).
19. Ставлення громадян європейських країн до розширення ЄС (за матеріалами «Eurobarometr. Publicopinion the European Union»).
20. «Європа регіонів» – майбутнє Європи?
21. Центральна-Східна Європа: пограниччя, «острів» чи «середина» Європи?
22. Європа та Об'єднане Королівство. Особливість британської політики в Європі.
23. Розвиток інституціональної системи ЄС.
24. Розвиток європейського парламентаризму.
25. Переговори як основа функціонування інституційної системи ЕС.

26. Амстердамський та Ніщський договори про реформування інституцій ЄС.
27. Стереотипи в процесах європейської інтеграції. Як їх подолати?
28. Що означає бути європейцем?
29. Культурна політика Європейського Союзу: принципи та механізми реалізації.
30. Інформаційна політика Європейського Союзу. Програма «e-Europe. An Information Society For All».
31. Освітні програми ЄС (LEONARDO DA VINCI, TEMPUS, SOCRATES, ERASMUS, COMENIUS. LINGVA та ін.) та перспективи їх поширення в Україні.
32. «Хвилі» розширення ЄС, їх передумови та особливості.
33. Сучасне розширення ЄС.
34. Наслідки розширення ЄС.
35. «Політика сусідства» та її вплив на інтеграційні процеси на пострадянському просторі.
36. Конституція Європейського Союзу і причини її неприйняття.
37. Лісабонська угода 2007 р. та інституційні зміни.
38. Політика ЄС стосовно України на сучасному етапі.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова):

1. Аракелян М. Р. Право Європейського Союзу: підручник / М. Р. Аракелян, М. Д. Василенко; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т "Одес. юрид. акад." – О.: Фенікс, 2012. – 390 с.
2. Баймуратов М. О. Модифікації державного суверенітету в умовах європейської інтеграції в контексті взаємовідносин Європейського Союзу з державами-членами: монографія / М. О. Баймуратов, Ю. С. Хоббі. – Суми: Університет. кн., 2013. – 300 с.
3. Волошин Ю. О. Конституційно-правове забезпечення європейської міждержавної інтеграції: теоретико-методологічні аспекти: монографія / Ю. О. Волошин. – К.: Логос, 2010. – 428 с.
4. Державний суверенітет в умовах європейської інтеграції: монографія / НАПрН України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування; за заг. ред.: Ю. П. Битяк, І. В. Яковюк. – К.: Ред. журн. "Право України"; Х.: Право, 2013. – Вип. 15. – 336 с. – (Академічні правові дослідження).
5. Європейський Союз і Україна: особливості взаємовідносин на сучасному етапі / НАПрН України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування. – Х.: Оберіг, 2012. – Вип 1. – 76 с. – (Серія "Наукові доповіді").
6. Європейський Союз: економіка, політика, право: енцикл. слов. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К.: ВПЦ "Київ. ун-т", 2011. – 368 с.
7. Історія європейської інтеграції від Римської імперії до Європейського Союзу: монографія / НАПрН України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування; за заг. ред. І. В. Яковюка. – К.: Ред. журн. "Право України"; Х.: Право, 2013. – Вип. 14. – 208 с. – (Академічні правові дослідження).

8. Консолідовані версії договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу (2010/С 83/01): хрестоматія / упоряд. Б. В. Бабіна. – О.: Фенікс, 2012. – 294 с.
9. Кордон М. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України: навч. посіб. / М. В. Кордон. – 2-ге вид. – К.: Центр учб. л-ри, 2010. – 172 с.
10. Основи права Європейського Союзу: нормат. матеріали (із змінами, внесеними Лісабон. договором) / за заг. ред. М. В. Буроменського. – Х.: ФІНН, 2010. – 392 с. – (Бібліотека юриста).
11. Петров Р. А. Транспозиция "acquis" Европейского Союза в правовые системы третьих стран: монография / Р. А. Петров. – К.: Истина, 2011. – 384 с.
12. Право Європейського Союзу: підручник / за ред. В. І. Муравйова. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 704 с.
13. Україна – Європейський Союз: збір. міжнар. договорів та ін. док. (1991–2009) / за ред. С. О. Камишева. – К.: Юстініан, 2010. – 608 с.
14. Чому "Європа" має значення. Європеїзація законодавчого процесу та парламентських практик в Україні: аналіт. звіт Лаб. законодат. ініціатив. – К., 2010. – 74 с.
15. Чугаев О. А. Валютна інтеграція в Європейському Союзі: навч. посіб. / О. А. Чугаев; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. – К.: Київ. ун-т, 2010. – 191 с.
16. Шпакович О. М. Вплив актів міжнародних організацій на внутрішні правопорядки держав-членів: теорія і практика: монографія / О. М. Шпакович; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2011. – 415 с.
17. Шкурупій О. В. Транснаціональні корпорації. К.: Центр учбової літератури, 2014. 240 с.
18. Яковюк І. В. Правові основи інтеграції до ЄС: загальнотеоретичний аналіз: монографія / І. В. Яковюк; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". – Х.: Право, 2013. – 760 с.
19. Arzac E. Valuation for mergers, bigots and restructuring. URL: <http://www.researchgate.net/publication/228131090ValuationforMergersBuyoutsandRestructuring>.
20. Duginets G. V. The innovative aspect of Ukraine's integration into global value chains. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2017. № 6(95). С. 48–58.
21. Fortune Global 500. URL: <http://fortune.com/global500>.

Допоміжна:

1. Аврааменко М. Аналіз концептуальних положень міжурядового підходу до європейської інтеграції // Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/2056>
2. Амстердамський договір // <http://www.comparativelaw.kiev.ua/>
3. Айзінг Р. Європеїзація та інтеграція. Концепти дослідження // Європейська інтеграція / Уклад. М. Яхтенфукс, Б. Колер-Кох; Пер. з нім. М. Яковлева. – К.: Вид. дім «КиєвоМогилянська академія, 2007. – С.255–274.

4. Бенц А. Багаторівневе переплетення в Європейському Союзі// Європейська інтеграція/Уклад. М. Яхтенфукс, Б. Колер-Кох; Пер. з нім. М. Яковлева. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія, 2007. – С.208–231.
5. Бочаров С.В. Передумови п'ятої хвилі розширення Європейського Союзу // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла ТуганБарановського. – 2010. – № 2. – С. 91–98 // Режим доступу: http://www.nbuu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Vdnuet/gum/2010_2/13.pdf
6. Вахудова А. Нерозділена Європа: демократія, важелі впливу та інтеграція після комунізму / Пер. з англ.. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009.
7. Воллес Г. Динаміка створення інституцій ЄС // Європейська інтеграція / Уклад. М.Яхтенфукс, Б. Колер-Кох; Пер. з нім. М. Яковлева. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія, 2007. – С.168–188.
8. Гауен Пітер. Європейський Союз та його східні партнери // Демони миру та боги війни. Соціальні конфлікти посткомуністичної доби.– К., 1997.
9. Дайнен Десмонд. Дедалі міцніший союз. Курс європейської інтеграції. – К.: «К.І.С.», 2006.
10. Дейвіс Норман. Європа. Історія / Переклав з англ. П. Тарашук. – Вид. 2-ге. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001.
11. Друзенко Г. Конституція для Європи. Конституційні акти Європейського Союзу. – К. Юстиніан, 2008.
12. Кіш Є. Європа в пошуках нової ідентичності. Інституціоналізація процесів інтеграції країн Центрально-Східної Європи // Нова політика.– 1998.– № 3.
13. Кіш Єва. Пошуки теоретичних моделей європейської інтеграції//Політичний менеджмент. – 2004. – № 6 (9). – С. 103–114.
14. Коноваленко І. Проблема співвідношення наднаціональності та суверенітету в основних концепціях західноєвропейської інтеграції //Наукові записки/ Національний університет «Києво-Могилянська академія». – 1999. – Том 12. Політологія.
15. Матеріали сайту Міністерства закордонних справ України // Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/400.htm>
16. Миколіук А. В. Концептуальний вимір теорії та підходів європейської інтеграції // Режим доступу: http://www.socialscience.com.ua/journal_content/82/political_problems
17. Мітін М.М.Теоретичні концепції розвитку європейської інтеграції// Проблемы и перспективы развития сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках Черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ. Сборник научных трудов. – 2007. – 1. – 673–676. // Режим доступу: http://www.nbuu.gov.ua/Portal/soc_gum/pips/texts.htmlhttp://www.nbuu.gov.ua/Portal/soc_gum/pips/texts.html
18. Мюнклер Х. Европа как политическая идея // Неприкосновенный запас. – 2003. – №4(30) // Режим доступу: <http://magazines.russ.ru/nz/2003/4/munk-pr.html>

19. Нойманн И. Использование «Другого»: образы Востока в формировании европейских идентичностей/ Пер. с англ. – М.: Новое издательство, 2004.

20. Ніццький договір // <http://www.comparativelaw.kiev.ua/>

21. От союза государств к федерации – размышления о конечной цели европейской интеграции. Речь Федерального министра иностранных дел Германии Йошки Фишера 12 мая 2000 г. в Берлинском университете имени Гумбольда // Режим доступа: <http://germany.org.ru/politik/rede3.html>

22. Паппі Ф.У та Геннінг К.Г. Логіка прийняття рішень у системі ЄС // Європейська інтеграція / Уклад. М.Яхтенфукс, Б. Колер-Кох; Пер. з нім.

23. Помян К. Європа та її нації / Пер. з франц. Я.Кравця. – Львів: Каменяр, 2003.

24. Проді Романо. Задум об'єднаної Європи / Пер. з італ. К.Тищенко. – К.: К.І.С., 2002.

25. Помян К. Європа та її нації / Пер. з франц. Я.Кравця. – Львів: Каменяр, 2003.

26. Седляр Ю. Інтеграційні процеси в Європі у XX ст.: ідейні засади та механізми реалізації // Режим доступа: <http://bibl.kma.mk.ua/pdf/pidruchnuku/22/39.pdf>

27. Тихомирова Є. Б.Формування європейської ідентичності як чинник європейської інтеграції// Наукові записки / Національний університет «Києво-Могилянська академія». Політичні науки. – 2005. – Том 45. – С. 56–61.

28.Тоді Філіп. Нарис історії Європейського Союзу. – К., 2001.

29. Угода про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами // Режим доступа: http://www.europexxi.kiev.ua/ukrainian/ukraine_eu/020.html

30. Хабермас Ю. Расколотый Запад/ Пер. с нем. – М.: Издательство «Весь Мир», 2008.

31. Шиммельфенніг Ф. Розширення на Схід: стратегічна дія та колективні ідеї // Європейська інтеграція / Уклад. М.Яхтенфукс, Б. Колер-Кох; Пер. з нім. М. Яковлева. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія, 2007. – С.168–188.

32. Шмиттер Ф. Зачем конституционализировать Европейский Союз // Прогнозис. – 2007. – № 2 (10). – С. 3–13 // Режим доступа: http://intelros.ru/pdf/prognosis2_07/Shmitter.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Президент України <http://www.president.gov.ua>
2. Верховна Рада України. <http://www.rada.gov.ua>
3. Урядовий портал <http://www.kmu.gov.ua>
4. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України <http://www.me.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України <https://www.mof.gov.ua/uk>
6. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>